

MILJØTILLADELSE

**Husdyrbruget
Øster Vase 36
9280 Storvorde**

Dato for tilladelsen:	13. juni 2023
Husdyrbruget:	Øster Vase 36
CHR-nr.	116614
CVR-nr:	25877802
Matr.nr., ejerlav	22e – Storvorde Østerenge, Storvorde
Husdyrbrugets adresse:	Øster Vase 36, 9280 Storvorde
Ejer og ansøger:	Jan Grøndahl Øster Vase 36, 9280 Storvorde
Konsulent:	Karoline Holst, LandboNord
Tilsynsmyndighed:	Aalborg Kommune Miljø og Klima Landbrug Stigsborg Brygge 5 9400 Nørresundby
Sagsbehandler på tilladelsen	Nils Nørgaard/Irene Larsen
Sagsnummer/:	2023-027511
Skemanr. husdyrgodkendelse.dk	239703

Læsevejledning

Miljøtilladelsen indeholder en vurdering af miljøpåvirkningerne, samt diverse relevante bilag og kort. I miljøvurderingen gøres der rede for konsekvenserne af det ansøgte projekt ved vurdering af påvirkningen for omkringboende og miljøet i bred forstand herunder bl.a. natur og landskab.

Miljøtilladelsen tager udgangspunkt i gældende love og vejledninger vedrørende husdyrbrug og indeholder vilkår for husdyrbrugets indretning, drift og kontrol. Tilladelsen med tilhørende vilkår er givet på baggrund af de oplysninger, der fremgår af miljøkonsekvensrapporten, det digitale ansøgningsskema samt yderligere supplerende materiale.

I tilladelsen er følgende definitioner anvendt:

Husdyrbrug: Anlæg, som anvendes til produktion af husdyr såsom stalde, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg og andre driftsbygninger m.v., som ligger på samme ejendom.

Produktionsareal: Det areal i bygningerne, hvorpå dyrene kan opholde sig og har mulighed for at afsætte gødning, Det omfatter ikke arealer, som dyrene kun har kortvarig adgang til såsom fx malkestalde og udleveringsrum. Ikke fast placerede husdyranlæg, som f.eks. mobile stalde og flytbare læskure samt indhegninger opfattes ikke som produktionsareal.

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Meddelelse om miljøtilladelse.....	4
1.1	<i>Afgørelse.....</i>	4
1.2	<i>Tidligere meddelte afgørelser.....</i>	4
1.3	<i>Meddelelsespligt.....</i>	4
1.4	<i>Gyldighed og retsbeskyttelse.....</i>	5
1.5	<i>Offentlighed.....</i>	5
1.6	<i>Offentliggørelse.....</i>	5
1.7	<i>Klagevejledning.....</i>	5
1.8	<i>Andre tilladelser, godkendelser og dispensationer.....</i>	6
2	Beskrivelse af projektet og vilkårsliste	8
2.1	<i>Beskrivelse af projektet.....</i>	8
2.2	<i>Begrundelse for de stillede vilkår.....</i>	8
2.3	<i>Vilkårsliste.....</i>	9
3	Bæredygtighed.....	12
4	Bilagsliste.....	14

1 Meddelelse om miljøtilladelse

1.1 Afgørelse

Aalborg Kommune meddeler miljøtilladelse til udvidelse af husdyrbruget på Øster Vase 36, 9280 Storvorde.

Ansøgningen er behandlet i henhold til Husdyrbrugloven § 16b, stk. 1 og på grundlag oplysningerne i den indsendte miljøkonsekvensrapport samt skema nr. 239703, version 2, som beregnet i www.husdyrgodkendelse.dk den 22. maj 2023.

Det er kommunens vurdering, at oplysningerne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten lever op til kravene i husdyrbrugloven.

Det er Aalborg Kommunes vurdering, at følges miljøtilladelsens vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, vil det ansøgte ikke medføre væsentlige direkte eller indirekte virkninger på miljøet. Herunder navnlig:

- landskabelige værdier
- natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- jord, grundvand og overfladevand
- lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Det er desuden kommunens vurdering, at det ansøgte ikke vil påvirke Natura 2000 områder væsentligt, og ej heller vil have negativ indflydelse på planter eller dyr omfattet af bilag IV¹, artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistor.

Aalborg Kommune har udarbejdet miljøtilladelsen med hensyntagen til den gældende kommuneplan.

Aalborg Kommune vurderer, at byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

1.2 Tidligere meddelte afgørelser

Husdyrbruget har den 26. november 2016 fået en tilladelse efter husdyrbrugloven til det nuværende dyrehold

Ved ibrugtagning af nærværende tilladelse ophæves denne miljøtilladelse.

1.3 Meddelelsespligt

Enhver godkendelsespligtig ændring i driften, indretningen eller bygningsmassen skal anmeldes til og være godkendt af Aalborg Kommune inden gennemførelsen.

---

¹Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Det er Aalborg Kommune, der vurderer, om fremtidige ændringer på husdyrbruget skal udløse krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

1.4 Gyldighed og retsbeskyttelse

Udnyttelse

Hvornår gælder vilkårene?

Godkendelsen betragtes som påbegyndt udnyttet, når afgørelsen er meddelt i sidste instans.

Vilkårene i tilladelsen gælder straks herefter. Dette gælder dog ikke vilkår, som er en følge af det planlagte byggeri/ombygning.

Kontinuitet

Hvis tilladelsen har været udnyttet ifølge ovenstående, men herefter ikke har været driftsmæssigt udnyttet, helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, så bortfalder den del af tilladelsen, der ikke har været udnyttet de seneste tre år.

Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25 pct. af produktionsarealet har været driftsmæssigt udnyttet. Ved driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende areal produceres mindst 50 pct. af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Retsbeskyttelse

Miljøtilladelsen giver retsbeskyttelse i 8 år fra offentliggørelse. Det vil sige, at der er 8 års retsbeskyttelse for nye krav fra tilsynsmyndigheden i denne periode.

Miljøtilladelsen er fortsat gældende efter retsbeskyttelsesperiodens udløb. Men når der er forløbet mere end 8 år efter, der første gang er meddelt tilladelse, kan tilsynsmyndigheden ændre vilkårene heri ved påbud eller nedlægge forbud imod fortsat drift.²

1.5 Offentlighed

Udkastet til miljøtilladelsen har været i 14 dages høring hos ansøger, konsulent og naboer 26. maj til 9. juni 2023.

Der er ikke indkommet bemærkninger til det ansøgte.

1.6 Offentliggørelse

Tilladelsen vil blive offentliggjort på <https://dma.mst.dk/> (DMA: Digital MiljøAdministration) den 13. juni 2023.

1.7 Klagevejledning

Miljøtilladelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøger og enhver, der har individuel væsentlig interesse i sagens udfald, en række foreninger samt organisationer jf. husdyrbruglovens §§ 84 - 87.

---

² Jævnfør § 41 i husdyrbrugloven.

Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er offentliggjort. Klagefristen udløber den 12. juli 2023.

En eventuel klage skal indgives via Klageportalen, som kan findes via hjemmesiden for Nævnenes Hus [Nævnenes Hus \(naevneneshus.dk\)](http://naevneneshus.dk). Vejledning findes på forsiden. Du logger på klageportalen med MitID eller NemID. Klagen sendes gennem klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Gebyret er i 2016-niveau på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

En eventuel klage har ikke opsættende virkning med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Udnyttelsen af tilladelsen sker dog på ansøgerens eget ansvar (for egen regning og risiko) og indebærer ingen begrænsninger i klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve tilladelsen.

Ansøger vil efter klagefristens udløb blive underrettet om, hvorvidt der er modtaget klage over denne afgørelse.

Eventuelt søgsmål (domstolsprøvelse) skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, jf. husdyrbruglovens § 90.

1.8 Andre tilladelser, godkendelser og dispensationer

Dispensation fra afstandskrav til skel for eksisterende staldbygning:

Der meddeles dispensation fra afstandskravet til skel jf. husdyrbruglovens § 9 til at opføre en tilbygning til den eksisterende stald og en plansilo. Ifølge husdyrbruglovens § 8 er afstandskravet til skel 30 m.

Det er en forudsætning for dispensationen, at der ikke må bygges nærmere end 15 m fra skel. Tilbygning og plansilo skal placeres som angivet på situationsplanen (se bilag).

Det vurderes, at der kan meddeles dispensation, idet stald og plansilo ikke vil medføre uacceptable gener for omgivelserne, og at der ikke findes egnede alternative placeringer.

Aalborg Kommune gør opmærksom på, at en miljøtilladelse efter reglerne i Husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning som f.eks. byggegodkendelse, afledning af tagvand eller lignende.

Husdyrbrugloven indeholder regler om samtidighed i afgørelserne. Dette betyder, at kommunen skal koordinere sagsbehandlingen, så andre afgørelser såsom byggegodkendelse skal træffes samtidig med miljøtilladelsen.

Du har oplyst, at du ikke endnu har søgt om byggetilladelse, da byggeriet først igangsættes senere.

Du skal derfor søge om en separat byggetilladelse hos Aalborg Kommune.

I forbindelse med denne tilladelse er såvel eksisterende som planlagte produktionsarealer indgået i beregninger og vurderinger. Vi gør opmærksom på, at vi ikke har vurderet, hvorvidt den præcise placering af produktionsarealerne lever op til de brandtekniske krav.

Hvis du vil ændre indretningen af de eksisterende bygninger i forhold til den oprindelige brandtekniske godkendelse, kan du henvende dig ved By- & Landskabsforvaltningen, team byggeri på byggeri@aalborg.dk. Hvis du er i tvivl om omfanget af en eventuel ansøgning, da kan du forinden booke en forhåndsdialog via <https://www.aalborg.dk/bolig-og-flytning/byggeri/book-en-forhaandsdialog>.

For nye bygninger skal brandteknisk redegørelse indsendes sammen med byggeansøgningen.

Der skal ansøges om tilladelse til udledning af rent tag- og overfladevand fra nybyggeriet. Ansøgningen skal sendes til Aalborg Kommune samtidig med ansøgning om byggetilladelse.

Nørresundby den 13. juni 2023

Nils Nørgaard

Miljøsagsbehandler

2 Beskrivelse af projektet og vilkårsliste

2.1 Beskrivelse af projektet

Tilladelsen omfatter det samlede husdyrbrug, som består af ammekvæg på dybstrøelse. Husdyrbruget ejes af Jan Grøndahl, Øster Vase 36, 9280 Storvorde.

I forbindelse med tilladelsen udvides produktionsarealet fra 440 m² til 740 m² ved tilbygning til kostalden.

Der etableres desuden en plansilo på 8 m x 50 m øst for stalden.

Der søges dispensation fra afstandskrav til skel for den eksisterende staldbygning.

Det ansøgte projekt overholder lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone, og i øvrigt afstandskrav til placering jf. husdyrbruglovens §§ 6 – 8.

Tilladelsen gælder kun for det ansøgte og med de vilkår som fremgår af tilladelsen. Der må herefter ikke ske udvidelse eller ændring i husdyrbruget, før ændringen er anmeldt og godkendt af Aalborg Kommune.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne tilladelse.

2.2 Begrundelse for de stillede vilkår

Dette brug er som hovedregel reguleret efter den generelle lovgivning for drift af landbrugs-ejendomme.

I denne tilladelse stilles yderligere vilkår om anlæggets beliggenhed, indretning og anvendelse, som sikrer, at de beregninger og vurderinger, der ligger til grund for tilladelsen overholdes.

Vilkårene om bortskaffelse af affald sikrer, at der altid er fokus på sortering og genanvendelse af affald, og at de miljømæssige krav til affaldshåndtering er opfyldt.

Vilkårene vedr. opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpestoffer sikrer, at oplag og håndtering af affald, råvarer og hjælpestoffer ikke vil påvirke miljøet.

Der stilles vilkår, som sikrer, at staldhygiejne ikke giver anledning til, at lugten fra husdyrbruget er anderledes/værre, end hvad der normalt forekommer fra denne type husdyrbrug.

De stilles vilkår som sikrer, at der ikke opstår problemer i forhold til fluer eller rotter på husdyrbruget.

Hvis der opstår støj fra husdyrbruget, som vurderes til at overskride Miljøstyrelsens krav for maksimal støjpåvirkning, er der stillet vilkår, så det er muligt at stille krav om dokumentation for, at støjkravene overholdes.

2.3 Vilkårsliste

Som forudsætning for tilladelse stilles følgende vilkår for driften:

Generelle forhold

1. Tilladelsen omfatter husdyrbruget på adresse Øster Vase 36, 9280 Storvorde.
2. Husdyrbruget skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøtilladelse på husdyrbruget. De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.
4. Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.

Anlæggets beliggenhed, indretning og anvendelse mm.

5. Stalde og staldafsnit skal indrettes og anvendes som anført i skemaet nedenfor. Stalde og produktionsarealer skal placeres, som det fremgår af projektbeskrivelsen og situationsplanen, se bilag.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Maskinhus indrettet til kostald	257	Naturlig ventilation	3 m	(#603290) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	200
Eksisterende stald	320	Naturlig ventilation	3 m	(#603293) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	240
Tilbygning	311	Naturlig ventilation	3 m	(#603298) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	300
Sum						740

6. Der skal til enhver tid kunne fremvises dokumentation, der kan vise sammenhæng mellem dyrehold og godkendt produktionsareal jf. ovenstående skema.
7. Den ny tilbygning må være 30 m x 11 m, og skal placeres og udføres som beskrevet i projektbeskrivelsen og som angivet på situationsplanen (se bilag).
8. Ensilageopbevaringsanlæg skal indrettes og anvendes som anført i skemaet og skal placeres, som det fremgår af situationsplanen:

Anlæg	Areal	Dimensioner
Køresilo	400 m ²	8 m x 50 m

Staldinventar og drift

9. I dybstrøelsesstalde skal der strøs halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.
10. Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så spild undgås.

Rengøring af staldanlæg, herunder vandforbrug

11. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Bortskaffelse af affald

12. Der skal være dokumentation for husdyrbrugets bortskaffelse af affald. Dokumentationen skal indeholde oplysninger om mængde, art og sammensætning af det producerede affald. Dokumentationen for bortskaffelse af affald skal opbevares i 5 år og forevises ved tilsyn.

Opbevaring af kemikalier, olie, handelsgødning og hjælpepestoffer

13. Tanke til fyringsolie og motorbrændstof skal være typegodkendte og opstillet som anvist i typegodkendelsen. Tankning af motorbrændstof skal ske på en plads med tæt fast bund. Der må ikke være mulighed for afløb til jord, grundvand, overfladevand eller kloak, og der skal være mulighed for at opsamle spild. Overjordiske tanke skal sikres mod påkørsel.

Uheld og risici

14. Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde dette til **Alarmcentralen, tlf.: 112** og efterfølgende straks at underrette **Aalborg Kommune, Klima- og Miljø på tlf.: 99 31 20 00**.

Lugt

15. Husdyrbruget skal drives og renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt.
16. Hvis tilsynsmyndigheden vurderer, at driften af husdyrbruget giver anledning til væsentligt flere lugtgener for de omkringboende end forventet, skal husdyrbruget lade udarbejde en handlingsplan for at nedbringe lugtgenerne, herunder evt. foretage lugtmålinger. Inden dokumentationsprogrammet iværksættes, skal det godkendes af tilsynsmyndigheden, og undersøgelsens omfang vil efter konkret vurdering blive fastsat af tilsynsmyndigheden. Alle udgifter i forbindelse med ovennævnte afholdes af husdyrbruget.

17. Viser ovennævnte dokumentation, at der er væsentlige lugtgener, skal de afhjælpende foranstaltninger udføres efter nærmere aftale med tilsynsmyndigheden.
18. Kravet om dokumentation af lugtforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viste, at lugtemissionen ikke kan overholdes.

Fluer og andre skadedyr

19. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de til enhver tid gældende retningslinjer for fluebekæmpelse.
20. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, så der ikke opstår risiko for ophold af skadedyr (rotter m.v.).

Støj

21. Husdyrbrugets bidrag til støjbelastningen må ikke overstige følgende værdier målt ved nabobeboelsen eller dennes opholdsarealer:

Områdetype	Man-fre kl. 7-18 Lørdag kl. 7-14	Man-fre kl. 18-22 Lør kl. 14-22 Søn- og helligdag kl. 7-22	Alle dage kl. 22-7	Alle dage kl. 22-7
	Gns. værdi over referencetidsrummet	Gns. værdi over referencetidsrummet	Gns. værdi over referencetidsrummet	Maksimal Værdi
Det åbne land (inkl. landsbyer og landbrugsarealer)	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

Vejledning om ekstern støj fra virksomheder. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 af november 1984.

22. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder generne væsentlige.
23. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjbe-regningsvejledning og foretages i punkter, som forinden aftales med tilsynsmyndigheden.

Støv

24. Driften må ikke medføre støvgener udenfor husdyrbrugets arealer.

3 Bæredygtighed

Husdyrbrugloven har bl.a. til formål at værne om natur og miljø, så samfundsudviklingen kan ske på et bæredygtigt grundlag i respekt for menneskers livsvilkår og for bevarelse af dyre- og plantelivet.

Husdyrbruget på Øster Vase 36 arbejder allerede med bæredygtighed. På sidste miljøtilsyn snakkede vi om, at der bl.a. er indført følgende tiltag:

- Økologisk drift
- Naturafgræsning
- Begrænset energiforbrug

Aalborg Kommune opfordrer generelt og i forbindelse med bygge- og anlægsarbejder dig og eventuelle andre bygherrer, entreprenører og leverandører til at bruge produkter og materialer, der er produceret på en bæredygtig måde, og bruge maskiner mv., som er energi- og miljørigtige. Du kan evt. få inspiration i Aalborg Kommunes Bæredygtighedsmanual, som du kan finde her <http://www.aalborg.dk/miljoe-energi-og-natur/baeredygtighedsmanual>.

Du opfordres også til at købe produkter, hvor miljøparametre vægtes på lige fod med kvalitet og pris.

Aalborg Kommune opfordrer dig til at bruge bæredygtige materialer og til at have fokus på en bæredygtig produktion. Udover at minimere vand, el og varmekonsumet er det en god ide også at have fokus på de råvarer, der indgår i produktionen eller i egne produkter. Der kan fx bruges genanvendelige materialer, være fokus på levetiden for produktet, eller på adskillelse af produktet, så de enkelte dele nemmere kan genbruges. Herudover opfordres du til at have fokus på at minimere emballagen, minimere forbruget af kemikalier og reducere transporten.

Ved at reducere energiforbruget og brugen af fossile brændsler vil bidraget til klimaforandringerne fra CO₂-udledningen reduceres. Husdyrbruget kan vælge maskiner m.v. med et lavt energiforbrug, udskifte belysningen med LED-pærer, opsætte tænd-sluk-ure eller isolere bygningerne. Endvidere kan husdyrbruget vælge at anvende vedvarende energi såsom energi fra solen, vindmøller, jordvarme eller varmepumper.

Affald er en ressource, som skal udnyttes. I stedet for deponering eller forbrænding kan affald fx bruges til erstatning for en råvare. Derfor er det helt centralt, at husdyrbrugets affald sorteres, så det kan genanvendes. Pap/papir, metal og plast kan fx genanvendes direkte. Haveaffald kan omdannes til kompost, mens andre affaldstyper såsom spildolie skal gennemgå en rensning, før det kan genanvendes. Det kan også være, at der er en affaldsart på dit husdyrbrug, som anses for en ressource for en anden virksomhed.

Ved at kortlægge affaldsstrømme på husdyrbruget kan det vise sig, at råvareforbruget kan optimeres. Det kan også være, at emballagen giver så meget affald, at husdyrbruget med fordel kan tage kontakt til producenten for en anden emballering.

Ved at anvende bæredygtige materialer fx certificeret træ eller vælge det mindst miljøbelastende vaskemiddel eller anden råvare kan husdyrbruget hjælpe miljøet. Det kan også være, at regnvand kan anvendes i en del af produktionen, eller at vand og andre materialer kan recirkuleres i produktionen.

En af de store udfordringer i verden er tab af biologisk mangfoldighed. Husdyrbruget kan bidrage til en forøget biologisk mangfoldighed på stedet fx ved at anvende regnvandet til en sø eller ved at lave insektvolde eller naturstriber i marken.

4 Bilagsliste

1. Projektbeskrivelse
2. Situationsplan
3. Kort over nærmeste naboer
4. Beskrivelse af produktionsarealer
5. Vejledningen Affaldstyper i landbruget

Projektbeskrivelse

Oplysninger om ansøger

Ansøger:	Jan Grøndahl	Konsulent:	Karoline Holst
Tlf.:	46136 6520	Tlf.:	9624 2571
E-mail:	jgroendahl@hotmail.dk	E-mail:	kho@landbonord.dk
CVR:	25877802	Dato + versionsnr.:	24/4 2023 v1
Sagsadresse:	Øster Vase 36		
SkemaID:	239703		
Ansøgningstype:	16b uden BAT		

Beskrivelse af det ansøgte

Der tilladelse til at bygge 30 m til en af staldene på bedriften samt etablering af en plansilo på 8 x 50m.

I øjeblikket er der tilladelse til et dyrehold på 25 ammkøer, 7 småkalve, 10 kvier og produktion af 12 tyrekalve årligt. Produktionen foregår i to staldbygninger med dybstrøelse. Den østligste stald søges forlænget 30 m mod syd. Øst for denne stald søges om tilladelse til etablering af en 8 m bred og 50 m lang plansilo. Den etableres med væge på de tre sider og udelukkende indkørsel fra nord. Ved den nordligste ende etableres en opsamlingskøle til overfladevand.

Nedenstående beskrivelse omfatter særkender ved ansøgningen, det ansøgte placering og det ansøgte væsentligste påvirkninger på miljøet.

Ansøgningen, skemaID 239703, indeholder beskrivelse af ansøgt drift, nudrift og 8-års drift på ejendommen og produktionsarealerne. Der er på medsendte bilag angivet produktionsareal i hhv. ansøgt, nudrift og 8-års drift.

Der er ingen øvrige bi-aktiviteter på ejendommen.

Husdyrbruget er ikke teknisk-, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Farve og arkitektonisk udtryk

Bygningerne på stedet er opført i gule sten og for den østligste stalds vedkommende i hvide stålplader. De oprindelige bygninger har lysegråt tag, medens den østligste har mørkegråt tag. Forlængelsen af denne bygning sker i samme stil som den. Plansiloen etableres med side væge.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Der er ingen konflikter med søbeskyttelses-, skovbygge- eller åbeskyttelseslinjer. Der er heller ikke konflikter i forhold til kirkebyggelinje eller beskyttede sten og jorddiger.

Kommunale udpegninger

Bedriften ligger i et område udpeget som geologisk bevaringsværdigt og et større sammenhængende landskab.

Derudover ligger bedriften ikke indenfor kommunale udpegninger.

Grundvand

Bedriften ligger ikke i et område med drikkevandsinteresser eller område med særlige drikkevandsinteresser eller indvindingsområder.

Overfladevand

Tagvand fra stalde og øvrige produktionsbygninger samt stuehus ledes til terræn.

Generelle afstandskrav

Jf. udpegninger i it ansøgningen er afstandskrav i henhold til §8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug overholdt. Dog overholder staldbygningen ikke afstandskrav til skel.

Stalden ønskes forlænget med 30 meter mod syd. Denne placering kræver en dispensation fra afstandskrav til skel, da der i øjeblikket er en afstand fra stalden til skel mod syd på 46,5 m.

En forlængelse mod nord vil vanskelig. Stalden har indgang til dybstrøelsesarealet fra nord, og desuden vil en placering her gøre at der næsten ingen indkørsel vil være fra markerne, da afstanden til skel her er meget beskeden.

Derfor søges om tilladelse til en placering mod syd, da det er den placering der enkleste tilbygning. Samtidig vil denne placering give den mindste påvirkning af det visuelle udtryk af bedriften, da såvel stuehus som den eksisterende værkstedsbygning vil skærme for indkik til tilbygningen fra Øster Vase.

En placering af nybygningen øst for den eksisterende stald vil blive vanskeliggjort af at der er højdeforskel i terrænet umiddelbart øst for stalden.

Der ansøges derfor om dispensation fra afstandskrav til skel.

Ammoniak og påvirkning af natur og Natura 2000-områder

Der er i skemaID 239703 beregnet ammoniakemission fra stalde og lagre samt påvirkningen fra disse på nærliggende naturområder og nærmeste Natura 2000-område.

Det beregnes en merbelastning til under 1 kg N/ha/år på nærliggende kategori 3 natur og en totalbelastning på 0,0kg N/ha/år på nærliggende kategori 2 natur.

På Natura 2000-området er der beregnet en totalbelastning på 0,0 kg N/ha/år.

Habitatdirektivets bilag IV-arter og andre arter

Der er ikke fundet bilag IV-arter og andre beskyttede arter på selve arealet eller i umiddelbar nærhed af arealet, så projektet vurderes ikke at ville påvirke bilag IV-arter.

Rekreative og kulturhistoriske interesser

Der er ingen registreringer eller udpegninger vedr. rekreative og kulturhistoriske interesser i området omkring bedriften.

Der er heller ingen fredninger, beskyttede jord- eller stendiger eller fortidsminder registreret i eller umiddelbart omkring projektområdet.

Trafik og transport

Adgangsvejene til ejendommen sker af Øster Vase via de eksisterende indkørselsveje til ejendommen. Tilladelsen vurderes at ville medføre beskeden forøgelse af transporter. Det vil dreje sig om transporter med kreaturer til og fra græsning, halm, korn, grovfoder samt dybstrøelse.

Den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer.

Lugt og påvirkning af nærmeste omkringboende

Godkendelsen af staldanlægget er tilsvarende vurderet ift. lugtemission og lugtgeneafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Beregningerne i skemaID 239703 viser, at alle lugtgeneafstandskrav er overholdt til alle typer af områder.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits-afstand	Genekriterie overholdt
Øster Vase 31	0	FMK	47,9*	47,9*	93,5	Ja
Øster Vase 34	0	FMK	47,9*	47,9*	137,2	Ja
Øster Vase 38	0	FMK	47,9*	47,9*	77,9	Ja
Fjordvej 24	0	FMK	85,1	85,1	3676,3	Ja
Øster Vase 8	0	FMK	85,1	85,1	2092,7	Ja
Sejlfjord By, Sejlfjord	0	FMK	151,5	151,5	2672	Ja
Storvorde Østerenge, Storvorde	0	FMK	151,5	151,5	997,1	Ja

Lugtberegning: * Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes

Lys, støj og støv

De normale støjkluder på ejendommen vil være den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen.

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne.

Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med bjergning af halm og grovfoder.

De væsentligste støvkluder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse

Det vurderes at støvkluder ikke vil kunne påvirke nærmeste naboer i væsentlig grad.

Jord

I projektområdet er der ikke udlagt råstofgraveområde eller råstofinteresseområde. Godkendelsen af bedriften vil derfor ikke komme i konflikt med råstoffer.

Uheld og risici

Den største risiko for mennesker og dyr på bedriften vurderes at være brand i stalde. Der er taget forholdsregler på stedet for at forhindre brand. Blandt andet er der opstillet brandslukningsudstyr. Der foreligger instrukser for alle om, hvad de skal gøre i tilfælde af brand.

Der opbevares ikke gylle på ejendommen ligesom der ikke opbevares bekæmpelsesmidler eller andre farlige kemikalier.

Diesel opbevares i en tank på støbt underlag i værkstedet.

Affald

Affald der fremkommer ved anlæggets drift vil blive opbevaret og bortskaffet i henhold til de til enhver tid gældende regler.

Der er redegjort for placering af affaldsfraktioner på medsendte oversigtsskitse.

Døde dyr

Døde dyr opbevares og afhentes af DAKA jf. regler om afhentning af dyr i bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr.

Skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi samt Kommunens anvisninger. Rotter bekæmpes i samarbejde med kommunen. Fluer minimeres ved at holde en god hygiejne omkring dyrene, samt at rengøre staldene efter dyrene er sat på græs. Hvis der alligevel bliver problem med fluer, så bekæmpes fluerne med et godkendt middel.

Ressourceforbrug

Der er redegjort for det nuværende og det forventede energi- og ressourceforbrug efter udvidelsen i nedenstående tabel:

Ressource	Nudrift	Ansøgt
Elforbrug til lys, valse mm.	5.000 kWh	5.000 kWh
Drikke- og vaskevand	500 m ³	600 m ³

Ansøger tilsigter løbende at reducere både energi- og andet resurseforbrug på ejendommen for at reducere miljøpåvirkning og forbedre det økonomiske indtjeningsgrundlag. Der er naturlig ventilation i staldbygningerne.

Redegørelse for anvendelse af BAT ammoniak

Da ansøgningen har en fordampning på under 750 kgN/år, skal der ikke redegøres for BAT.

Generel management

Herunder beskrives ansøgers tilgang til management på ejendommen ift. produktionen:

- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.

- Nr. Navn
- 1 Dybstrøelsesstald
- 2 Stald i tidligere maskinhus
- 3 Værksted
- 4 Garage
- 5 Stuehus
- 6 20 m³ silo
- 7 30 m forlængelse stald
- 8 8 x 50 m plansilo
- 9 Opsamlingstank

X: 570548 Y: 8315754

Nedenstående tabel giver et overblik over ejendommens bygninger og de tilhørende produktionsarealer.

Den omtrentlige placering af de benævnte arealer er skitseret på oversigten over bygningerne.

Stald	Ansøgt	Nudrift	8 års drift	
	m ²	m ²	m ²	
Kalve og kvier Dybstrøelse		10	10	B: 10
Ammekøer og slagtekalve dybstrøelse		230	230	A: (8 x 30) – kalve = 230
Flexgruppe alle kvæg Dybstrøelse	240			A+B
I alt	240	240	240	

Stald (tidl. Maskinhus) Med forlængelse	Ansøgt	Nudrift	8 års drift	
	m ²	m ²	m ²	
Kalve og kvier Dybstrøelse		10		D: 10
Ammekøer og slagtekalve dybstrøelse		190		C: (10 x 20) – kalve = 190
Flexgruppe alle kvæg Dybstrøelse	200			C+D
Flexgruppe alle kvæg Dybstrøelse	300			E: 10 x 30 = 300
I alt	500			

Vejledning i sortering af affald - landbrug

Affaldssortering med omtanke

Affaldshåndtering med omtanke medvirker til et rent miljø og en sund økonomi for landbruget, kommunen og samfundet som helhed.

Som andre virksomheder skal landbrug sortere deres affald. Det er desuden virksomhedens ansvar, at affaldet opbevares og bortskaffes efter gældende regler. Denne vejledning kan være en hjælp til dig og dit landbrug i at sortere og bortskaffe affald på den bedste måde.

Skemaet på bagsiden viser, hvordan affaldet skal håndteres. Vil du vide mere, kan du herunder læse mere om, hvordan affaldstyperne skal sorteres.

Har du spørgsmål til sorteringen, kan du kontakte **Aalborg Forsyning, Renovation, Stigsborg Brygge 5, 9400 Nørresundby**, mail renovation@aalborgforsyning.dk eller tlf. 9982 8299.

Hvem må køre med affaldet?

De transportører og indsamlingsvirksomheder, du indgår aftale med, skal være registreret i det nationale affaldsregister på <https://ens.dk/ansvarsomraader/affald/affaldsregistret>

Du må køre med dit eget affald.

Genanvendelse (G)

Meget affald i landbruget kan genanvendes - og nogle gange er der endda "penge i skidtet". Har du større mængder genanvendelige materialer, skal de frasorteres og afleveres til genanvendelse.

Genanvendelse af bygge- og anlægsaffald

Skal du udvide, renovere eller rive din ejendom ned, gælder der særlige bestemmelser for håndtering, sortering og bortskaffelse af bygge- og anlægsaffald, herunder tagplader med og uden asbest.

Knuste tagplader: sørg for dokumentation/analyse af, at tagpladerne ikke indeholder asbest!
Foto: Aalborg Kommune

Nedrivning af bygninger skal anmeldes til kommunen senest 14 dage før nedrivningen påbegyndes via www.bygogmiljoe.dk, og i anmeldelsen skal redegøres for bortskaffelsen af bygge- og anlægsaffaldet.

Affald til genanvendelse skal afleveres til indsamlingsvirksomheder eller modtageanlæg, som er registreret i det nationale affaldsregister på <https://ens.dk/ansvarsomraader/affald/affaldsregistret>.

Alternativt kan du mod betaling aflevere affald til genanvendelse på kommunens genbrugspladser, se side 3.

Hvis man vil genanvende bygge- eller anlægsaffald, skal man sikre sig, at materialet er egnet til genanvendelse, dvs. ikke indeholder miljøskadelige stoffer. Hvis materialet stammer fra en anden ejendom, end hvor det skal anvendes, **skal** det anskaffes via et godkendt modtage- eller knuseanlæg, og så er det som udgangspunkt fri for miljøskadelige stoffer.

Kommunen kan godkende materialer fra nedrivning/renovering på egen ejendom, som ikke har været via godkendt modtage-/ knuseanlæg – hvis materialet skal anvendes på egen ejendom.

For eksempel **kan** natursten, uglaseret tegl, eternit/fibercement (**uden** asbest) og beton (ikke kakler/fliser) godkendes til genanvendelse som vejmateriale.

Eternit/fibercement (**med** asbest) **må ikke** genanvendes, og skal **altid** deponeres (se afsnittet Affald til deponi). Tagplader kan man f.eks. få analyseret for asbest (analysepris ca. 400 kr.), og således kan man sikre sig mod at anvende et miljøskadeligt produkt.

Har du spørgsmål vedr. genanvendelse af bygge- og anlægsaffald, kan du henvende dig til Miljø- og Energiforvaltningen via mail borgermiljoe@aalborg.dk eller på tlf. 99312050.

Affald til forbrænding (F)

Forbrændingseget affald er affald, der ikke er egnet til genanvendelse. Affaldet skal deles op i dagrenovationslignende affald og øvrigt forbrændingseget affald. Affaldet **må ikke** brændes i træ-/halmfyr, brændeovn eller i det fri.

Dagrenovationslignende affald

Dette affald er f.eks. madrester og uhygiejniske emballager fra fødevarer (f.eks. juicekartoner, madpakkepapir). Dagrenovationslignende affald skal indsamles ved Aalborg Kommunes dagrenovationsindsamling.

Øvrigt forbrændingseget erhvervsaffald

Dette affald er f.eks. beskidt pap, papir eller plast.

Affaldet skal afleveres til **Reno-Nord Energianlæg Aalborg, Troensevej 2, 9220 Aalborg Øst.**

Mail renonord@renonord.dk, tlf. 9815 6566.

Affald til deponi (D)

Affald, der hverken kan genbruges eller forbrændes, skal deponeres.

Deponeringseget affald skal afleveres til **Reno-Nord Deponi, Halsvej 70, Rærup, 9310 Vodskov.**

Mail deponi@renonord.dk, tlf. 9829 2330

Bemærk, at inden affaldet kan afleveres til deponi, skal der ske en grundlæggende karakterisering.

Affald til specialbehandling (S)

Farligt affald, der udgør en miljømæssig eller sundhedsmæssig risiko. Dette affald er f.eks. olie-/kemikalieaffald, spraydåser, elektronik og medicinaffald.

De forskellige typer af farligt affald må ikke blandes sammen og det er vigtigt, at du afleverer det i den originale emballage. Ellers skal du notere indholdet på emballagen.

Det er ikke tilladt at anvende spildolie eller fuelolie til skumdæmpning i gyllebeholderen.

Farligt affald skal bortskaffes til **Reno-Nord Farligt affald, Langerak 21, 9220 Aalborg Øst.**

Mail farligtaffald@renonord.dk, tlf. 9815 4530, eller til anden godkendt modtager.

Klinisk risikoaffald

Virksomheder, der frembringer klinisk risikoaffald, har pligt til at være tilsluttet den kommunale indsamlingsordning, som varetages af Renovation. Klinisk risikoaffald omfatter nåle, kanyler, knive, skalpeller og lignende skarpe genstande, der har været brugt til pleje eller behandling af patienter og dyr.

Tilmelding til afhentning foretages på Aalborg Forsynings hjemmeside under Erhverv – Affald. Én tilmelding pr. CVR-nr. er tilstrækkelig.

Aalborg Kommune, Miljø kan efter ansøgning meddele fritagelse for tilslutningspligten og benyttelsespligten, hvis det dokumenteres, at det kliniske risikoaffald kan håndteres miljømæssigt forsvarligt ved en anden ordning. Ansøgning herom fremsendes til Aalborg Kommune, Miljø, Stigsborg Brygge 5, 9400 Nørresundby eller via mail

miljoeplan@aalborg.dk.

Genbrugspladser (GP)

Du kan fra dit landbrug aflevere affald på Aalborg Kommunes 6 genbrugspladser. Din virksomhed skal betale pr. besøg på pladserne. Alle besøg på genbrugspladser før kl. 12 på hverdage udløser et gebyr til bilens ejer. Farligt affald afregnes pr. kg. Dit landbrug må aflevere op til 200 kg farligt affald pr. år, og det koster 5,00 kr./kg farligt affald (2021-takst).

På genbrugsstationerne kan afleveres **sorteret** affald, men ikke dagrenovationslignende affald samt andet uhygiejnisk affald. Emballeret affald skal afleveres i klare plaatsække, så indholdet tydeligt kan ses af personalet.

Gebyrerne er opdelt efter 3 typer køretøjer (2021-takster):

- Personbil (m/u trailer), pr. besøg kr. 250,00 excl. moms
- Varebil (m/u trailer), pr. besøg kr. 375,00 excl. moms
- Lastbil, traktor (m/u trailer), pr. besøg kr. 500,00 excl. moms

Se mere på <https://aalborgforsyning.dk/erhverv/> hvor kan se reglerne for virksomheders benyttelse af genbrugspladserne.

Afbrænding af affald

Afbrænding af affald er som udgangspunkt **ikke tilladt** i Aalborg Kommune. Affaldet skal afleveres til **Reno-Nord Energianlæg Aalborg, Troensevej 2, 9220 Aalborg Øst**

Træ – eller halmfyrr

Kun tørt halm og rent, ubehandlet træ må afbrændes i træ/halmfyrr eller brændeovn. Asken herfra må udbringes på jordbrugsarealer i henhold til reglerne i bioaskebekendtgørelsen.

Træpaller **må ikke** anvendes som brændsel.

Afbrænding af haveaffald

Afbrænding af haveaffald er som udgangspunkt ikke tilladt i Aalborg Kommune.

Læhegn langs med marker/skel må **ikke afbrændes**. Står du selv for rydning af læhegn kan træaffaldet skæres op og anvendes i brændeovn, flises eller bortskaffes til godkendt modtageanlæg, som genanvender affaldet.

Afbrænding af træstød og hugstaffald

Afbrænding af dette affald er kun tilladt i sammenhængende bevoksninger af skovtræarter på mindst 0,5 ha og mindst 20 meters bredde (altså i skovbrug).

Afbrænding af halm

Halm og andre dele af landbrugsafgrøder **må ikke** afbrændes på marker eller uopdyrkede arealer. Udspredding og nedmuldning af overskudshalm bør være den foretrukne løsning.

I særlige tilfælde er afbrænding af halm tilladt, som f.eks.:

- Afbrænding af halm fra frøgræsser fra arealer, hvor afgrøden dyrkes det følgende år.
- Våde halmballer: Afbrænding må først foretages, når der er sket orientering til Nordjyllands Beredskab.

Generelle foranstaltninger ved afbrænding i det fri

Ved afbrænding skal gældende regler om brandværnsforanstaltninger altid følges.

Yderligere vejledning

Hvis du bliver i tvivl om, hvordan affaldet skal sorteres, er det en god idé at kontakte Aalborg Forsyning, Renovation for mere information. På den måde kan du undgå fejlsortering og derved ekstraregninger.

Du kan læse mere om affald på Aalborg Forsyning, Renovations hjemmeside, <https://aalborgforsyning.dk/erhverv> under fanen affald.

Sorteringsguide

G = Genanvendelse, F = Forbrænding, D= Deponi, S= Specialbehandling, GP= Genbrugsplads

Juni 2016

Affaldsfraktion	G	F	D	S	GP
Akkumulatorer				X	X
Batterier				X	X
Big bags	X				
Byggeaffald, (natursten, uglaseret tegl, beton (ikke kakler/fliser)	X				X
Eternit (med og uden asbest)			X		X
Dagrenovationslignende affald		X			
Dæk fra bil og traktor, brugte dæk uden alger	X				X
Dæk, nedbrudte, "grønne dæk", fx anvendt til ensilagestakke		X			
Elektronik skrot					X
Forbrændingseget affald		X			X
Glas emballage, ikke medicinbeholdere	X				X
Glas fra vinduer f.eks. drivhuse, staldvinduer mv.	X				X
Haveaffald, uden jord, sten og rødder	X				X
Imprægneret træ			X		X
Jern / metal skrot	X				X
Jord, rent	X				X
Jord, forurennet			X		
Kanyler/skalpeller				X	
Kemikalier, maling mv.				X	X
Lysstofrør, elsparepærer				X	X
Maling, hærdet		X			X
Maling, uhærdet				X	X
Medicinbeholdere, af plast/glas; med/uden indhold				X	X
Metalemballage, uden indhold, rengjort	X				X
Metalemballage med farligt affald				X	X
Motordrevne køretøjer og dele derfra	X				
Nylonsnøre, halmsnøre, halmballenet		X			
Olierester / Spildolie / Oliefiltre				X	X
Papir, rent – også fra kontoret, fortroligt papir	X				X
Papir, snavset		X			X
Pap, rent	X				X
Pap, snavset		X			X
Plastemballage, faremærket med indhold				X	X
Plastemballage, faremærket uden indhold	X				X
Plastemballage, ikke faremærket, uden indhold, rengjort	X				X
Plastfolie, rent, kraftig kvalitet (transportplast, ensilageplast, wrapballeplast)	(X)	X			
Plastfolie, beskidt, nedbrudt eller tynd kvalitet		X			
Presenning, ensilage-net (ikke PVC)		X			
Presenning, PVC			X		
PVC – blød, fx regntøj, gummistøvler			X		X
PVC – hård, fx staldinventar, tagrender, trapezplade mv.	X				X
Rottegift/sprøjtegift/pesticider				X	X
Spraydåser				X	X
Staldinventar (metal, træ mv)	X				X
Sække/poser, rent (plast, papir) sorteret					X
Sække/poser, beskidt (plast, papir)		X			X
Træ, rent – herunder paller	X				X
Træ – MDF-plader	X				X
Træstød	X				X